

Life Satisfaction, Personality, and Social Adaptation in Gifted and Non-gifted University Students

Fatıma Firdevs Adam^{1,a,*}, Adnan Özbey^{2,b}, Seyit Karaburçak^{3,c}

¹Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

²Faculty of Education, University of North Texas, USA

³ Ministry of Education, Yusuf Demir Science and Art Center, Kırşehir, Türkiye

*Corresponding author

Research Article

History

Received: 07/04/2024

Accepted: 02/01/2025

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

ABSTRACT

Gifted people who are born with different potentials will use their existing potential more efficiently when appropriate conditions are provided to them. The main purpose of the present study is to compare the five-factor personality traits, life satisfaction, and social adaptation levels of gifted and non-gifted university students. Using the correlational research model, which is one of the quantitative study methods, the study included a total of 90 gifted and 86 non-gifted students from different universities at different grades. The results indicated, the openness and honesty levels of gifted students were significantly higher than those of non-gifted. Gifted women demonstrated greater agreeableness compared to their male counterparts, and non-gifted men exhibited higher responsibility levels than their female counterparts. The level of responsibility of non-gifted men was significantly higher than that their female counterparts. The results suggest that gifted university students are more curious, sensitive to art, pay attention to aesthetics, have strong self-discipline, have a high awareness of doing their duties, and prefer to show more determination to achieve success.

Keywords: Five-factor personality traits, gifted/talented, social adaptation, life satisfaction.

Üstün Zekâlı Olan ve Olmayan Üniversite Öğrencilerinde Yaşam Doymu, Kişilik ve Sosyal Adaptasyon

*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 07/04/2024

Kabul: 02/01/2025

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

ÖZ

Farklı potansiyellerle dünyaya gelen üstün zekâlılar, kendilerine uygun koşullar sağlandığında var olan potansiyellerini daha verimli kullanacakları bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı, üstün zekâlı ve normal gelişim gösteren üniversite öğrencilerinin kişilik özelliklerini, yaşam doyumlarını ve sosyal adaptasyon uyum düzeylerini karşılaştırmaktır. Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan Korelasyonel Tarama Modeli kullanılmıştır. Araştırmaya farklı üniversitelerden farklı sınıflarda toplam 90 üstün zekâlı ve 86 üstün zekâlı olmayan öğrenci katılmıştır. Araştırma bulgularına göre üstün zekâlı öğrencilerin açıklık ve dürüstlük düzeyleri normal gelişim gösterenlere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Üstün zekâlı kadınların uyumluluk düzeyleri üstün zekâlı erkeklere göre, normal gelişim gösteren erkeklerin uyumluluk düzeyleri normal gelişim gösteren kadınlara göre anlamlı olarak daha yüksek bulunmuştur. Normal gelişim gösteren erkeklerin sorumluluk düzeyi, normal gelişim gösteren kadınlara göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, üstün zekâlı üniversite öğrencilerinin daha meraklı, sanata duyarlı, estetiğe önem veren, öz disiplini yüksek, görevlerini yapma bilincinin yüksek olduğu ve daha çok kararlılık göstermeyi tercih ettikleri söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Beş faktör kişilik özellikleri, üstün/özel yetenek, sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti

^a firdevs@cumhuriyet.edu.tr

^b <https://orcid.org/0000-0003-1765-6287>

^c adnanobey@hotmail.com <https://orcid.org/0000-0002-5198-8026>

^c pdrkaraburcak@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0002-8279-6748>

How to Cite: Adam, F. F., Özbey, A., & Karaburçak, S. (2025). Üstün zekâlı olan ve olmayan üniversite öğrencilerinde yaşam doymu, kişilik ve sosyal adaptasyon. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 14(1):98-113

Giriş

Üstün zekâ/özel yetenekliler (ÜZ/ÖY) zekâ, yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi veya özel akademik alanlarda yaşitlarına göre yüksek düzeyde performans gösterdiği uzmanlar tarafından belirlenen bireylerdir. Bu kişilerin özel niteliklerinin işlenmesi hızla gelişerek küreselleşen dünyada büyük avantajlar sağlayacaktır. Farklı bir potansiyelle dünyaya gelen üstün zekâlı/ özel yetenekliler, uygun koşullar sağlandığında var olan potansiyellerini daha verimli kullanacaktır. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde üstün zekâlıların/ özel yeteneklilerin eğitimine giderek daha fazla önem verilmektedir (Cross, 2003). Üstün zekâlı/ özel yetenekli bireyler, zekâ, yaratıcılık ve görev sorumluluğu potansiyeline sahiptirler. Bireyler bu üç özelliğin birleşimini özel bir çabıyla performansları için kullandıklarında üstün yetenekli olarak tanımlanırlar (Hallahan ve Kaufmann, 1991). Üstün zekâ/özel yetenekliler yaşitlarına göre daha yüksek bir öğrenme sürecine sahiptirler. Olayları ilişkilendirmede iyidirler, konsantre süreleri uzun olabilir, soyut konular dikkatlerini çeker, problemleri hafızalarından kolayca çözebilirler ve yaşitlarına göre daha üst düzeyde kitap okumayı severler (Enwistle,1988; Gubbins vd., 2021). Üstün zekâ/özel yetenekli olmak; yaratıcılık, motivasyon, zihinsel kalite ve tüm bu niteliklerin birleşimi açısından akranlarından farklı olarak özel şeyler yaratma yeteneğidir (Renzulli ve Delcount, 1986; Peperkorn ve Wegner, 2020). Araştırma konusu olan üstün zekâlı/ özel yetenekli bireylerin sosyal adaptasyonun genellikle gerçek kabul edilen bir varsayım üzerine kurulmuştur (Öğretici, 2017). Üstün zekâlı/ özel yetenekli bireylerin yaş farkları ne olursa olsun zihinsel akranları ile beraber vakit geçirmek istedikleri görülmüştür (Coleman ve Cross,2001). Yani akademik alanlarda veya zekâ, yaratıcılık, liderlik ve yeniliklere sosyal adaptasyon sağlama kapasitesi açısından akranlarına nazaran daha yüksek performans sergiledikleri söylenebilir.

Kökeni Latince'den gelen "adaptasyon/uyum" terimi edebi dilde uzlaşma ve uyum olarak algılanır (Terziev, 2014). Biyolojide, organizmaların varoluş için çevresel koşullara uyumunu ifade eder. Toplumsal açıdan ise sosyal adaptasyon, bireyin sosyal çevreye uyum sağlaması olarak yorumlanır. Kavramın, bilimin çeşitli alanlarıyla ilişkili olması dikkat çekicidir (Arabska, 2016; Berezin, 1988; Terziev, 2014). En geniş anlamıyla sosyal adaptasyon kavramı, sosyal değerler (toplumun özellikleri gibi) ve sosyal yapının (kişilik özellikleri gibi) etkileşimi veya denge durumudur. Bu denge deneyimi psikolojik bir olgudur ancak süreç olarak adaptasyon sosyal içerikle doludur ve sosyolojinin de konusu haline getirir (Arabska, 2016; Berezin, 1988). Sosyal adaptasyon, bireyin sosyal topluluğun gerçek yaşamına aktif katılımının derecesi için bir ön koşuldur. Tamamlanmış sosyal adaptasyon süreci, bireyi sosyal sistemin, bir bütün olarak sosyal organizmanın üyesi olarak belirlemek için argümandır (Arabska, 2016; Arabska, 2015). Sosyal adaptasyon sürecinde, tercihleri ne olursa olsun birey, sosyal çevrenin psikolojik tezahürlerine bağlıdır.

Toplumsal adaptasyon, esas olarak bireyin bireysel özellikleri tarafından belirlenen çok değişkenli bir süreçtir. Kişinin bireysel özellikleri ile sosyal psikolojik yapısının homojenliği arasındaki farklılıklar, sosyal adaptasyonun sosyo-psikolojik yönüdür (Peperkorn ve Wegner, 2020). Yani sosyal adaptasyonun gerçekleştirilmesi, bir yandan bireyin çatışmasız bir sosyal gelişimine izin verirken, diğer yandan sosyal topluluğun istikrara kavuşmasına yol açtığı söylenebilir.

Üstün zekâlı/özel yetenekli bireylerin sosyal adaptasyon da güncel bir konudur. Birçok ruh sağlığı uzmanına (psikolojik danışman, psikolog, psikiyatrist vb.) göre, bu bireylerin akranları tarafından reddedilme, özgüvenlerinin düşük olması ve duygusal olarak dengesiz, utangaç olmaları gibi duygusal ve sosyal sorunlar gösterirler (Feger, 1988; Hollaender ve Hebborn-Brass, 1989; Öğretici, 2017). Örneğin Kornadt (1988), üstün zekâlı/ özel yetenekli bireylerin kendilerini izole ettiklerini, yalnızlığı tercih ettiklerini yani sosyal adaptasyonun düşük olduğunu, hayal kırıklığına uğramış, katı, inatçı ve hatta saldırgan olma riski altında olduklarını belirtmektedir. Silverman (1983) da üstün zekâlı/ özel yetenekli bireylerin kişilik özellikleri veya dış koşulların sonucu olarak sosyal adaptasyonda güçlük, depresyon, yüksek düzeyde kaygı, eleştiriyi kabul etmede güçlük, yaşitlarına uyum sağlamak için yeteneklerini gizleme, uyumsuzluk ve otoriteye karşı direnç, rutin işleri reddetme, başkaları üzerindeki etkisinin farkında olmama, aşırı rekabetçilik, akranlardan soyutlanma, düşük hayal kırıklığı, başkalarına karşı hoşgörüsüzlük gibi çeşitli davranışlar sergilediklerini belirtir. Öte yandan, Öğretici (2017)'nin üstün zekâlı/ özel yetenekli bireylerin gündelik hayattaki sosyal uyum durumları üzerine yaptıkları çalışmada, üstün zekâlı /özel yeteneklilerin sosyal adaptasyonu/uyumunun iyi olduğu görülmektedir. Yani sosyal uyum bireyin yakın çevresiyle olan ilişkilerinin yüksek olması, hem kişisel hem de sosyal becerileri bakımından iyi bir seviyede olması, beklenti ve davranışlarının topluma uygun olmasıdır (Yusoff, 2012; Kyalo ve Chumba, 2011). Bir insanın beklenti ve isteklerinin, sahip olduğu imkân ve olanakların gerçek durumuyla karşılaştırılmasıyla ortaya çıkan durum da yaşam doyumudur. Yaşam doyumunun yüksek olması, bireyin tüm yaşamını pozitif değerlendirmesi anlamına gelmektedir (Sam,2001).

Yaşam doyumunu; hayattaki memnuniyeti gösteren bir ruh halidir. Memnuniyet zaman içinde hem geçici hem de istikrarlı olabilir. Yaşam memnuniyeti, bir kişinin bir bütün olarak hayatının genel kalitesini pozitif olarak ifade eden çok boyutlu bir değerlendirme düzeyidir (Kapteyn, Smithve Van Soest, 2010). Diğer bir tabirle, bireyin yaşadığı hayatı ne kadar sevdiğidir. Yaşam doyumunun günümüzdeki yakın anlamlıları: "mutluluk" ve "öznel iyi oluş"tur. 'Mutluluk' kelimesi yerine yaşam doyumunu terimini kullanmanın avantajı, kavramın öznel yapısını vurgulamasıdır. Mutluluk kelimesi aynı zamanda nesnel bir iyiyi ifade etmek için de kullanılır (Proctor, Linley,

Maltby ve Port, 2017). Ayrıca, yaşam doyumu teriminin 'öznel iyi oluş' terimine göre avantajı vardır çünkü yaşam memnuniyeti mevcut duygulardan veya belirli psikosomatik semptomlardan ziyade yaşamın genel bir değerlendirmesine atıfta bulunur (Veenhoven, 1996). Literatüre bakıldığında öznel iyi oluşun kişilik özelliklerinden etkilendiği görülmüştür (Diener ve Lucas, 1999; Schimmack, Bockenholt, ve Reisenzein, 2002). Örneğin Dışadönüklük, Nevrotizm ile öznel iyi oluş arasında güçlü bir ilişki bulunmuştur (Diener ve Lucas, 1999).

Yaşamdan genel memnuniyet, bireyin normatif rollere ve çevreye uyumunun artırır (van Aken, Denissen, Branje, Dubas ve Goossens, 2006; Havighurst, 1961; Lawton ve Nahemow, 1973). Yaşam memnuniyeti nispeten istikrarlı olmasına rağmen (Eid ve Diener, 2004) yine de evlilik (Lucas, Clark, Georgellis ve Diener, 2003), bir eşin ölümü (Lucas, 2007; Specht, Egloff ve Schmukle, 2011), işsizlik (Luhmann ve Eid, 2009), bir çocuğun doğumu (Margolis ve Myrskylä, 2011), günlük zorluklar (Chamberlain ve Zika, 1992), gelirdeki değişiklikler (Luhmann, Schimmack ve Eid, 2011) ve diğer gündelik hayattaki anlık durumsal faktörler (Fujita ve Diener, 2005) gibi yaşamsal değişikliklere karşı hassas ve değişkendir. Ayrıca kişilik özellikleri de yaşam memnuniyetini etkileyen önemli bir unsurdur (Schimmack, Diener ve diğerleri, 2002; Schimmack, Radhakrishnan ve diğerleri, 2002).

Kişilik, bireylerin ilişkilerini, seçtikleri işleri ve hatta tüm yaşamlarını etkiler. Kişilik tanımlanırsa, birey daha iyi anlaşılabilir ve yönlendirilebilir. Bu nedenle, kişilerin kişiliğini değerlendirmek, etkili mesleki, eğitimsel ve kişisel rehberlik müfredatı ve danışmanlık yaklaşımları geliştirmenin ilk adımıdır (Karaman, Dogan, ve Coban, 2010).

Beş büyük kişilik özelliği; kişilik hakkında geniş bir örüntü sunar. McCrae ve Costa (1999) kişiliği beş ana unsura böler ve kişiliği bu beş temel kişilik faktörüne göre açıklar. Başlangıçta kişilik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan beş faktörlü model daha sonra kişilik yapısını açıklamak için kullanılmaya başlanmış ve modelin beş faktörü ayrıntılı olarak tanımlanmıştır (McCrae ve Costa, 1999). Dışadönüklük: Bu faktör, heyecanlı, canlı, konuşkan, enerjik ve hümanist sıfatları içerir. Uyumluluk: Şefkat, yardımseverlik, başkalarını sevme ve değer verme, şüpheli ve aykırı olmaktan çok uyumlu ve acınası olma gibi özellikleri kapsar. Sorumluluk: Öz disiplin gösterme, sorumlu davranma ve başarı için hırslı olma, işleri önceden planlama ve titiz olma eğilimi boyutlarından oluşur. Nevrotizm: Öfke, korku, depresyon veya alınganlık gibi olumsuz duygulara yönelik bir eğilimi içerir. Bazen duygusal dengesizlik olarak da adlandırılır. Deneyime Açıklık: Sanatsal ve maceracı olmayı, sıra dışı fikirlere sahip olmayı, hayal kurmayı, merak ve cesareti içerir. Bu özellik, yaratıcı insanları sıradan insanlardan ayırır (Goldberg, 1990; Karaman, Dogan ve Coban, 2010).

Kişilik özellikleri ile yaşam memnuniyeti arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışmalarda, Nevrotizm ve

Dışadönüklük kişilik özelliğinin en güçlü belirleyicileri olduğu rapor edilmiştir (Diener ve Lucas, 1999; Schimmack, Diener ve Oishi, 2002; Schimmack, Radhakrishnan, Oishi, Dzokoto ve Ahadi, 2002). Nevrotizm ve Dışadönüklük gibi geniş kişilik yapısının temel avantajı çok çeşitli davranış ve deneyimleri öngörmesidir. Costa ve McCrae (1998) tarafından belirtildiği gibi, Nevrotizm gibi geniş bir kişilik özelliği yaşam memnuniyeti üzerindeki etkilerin daha iyi anlaşılmasına yol açar. Yani, Nevrotizm ve Dışadönüklük, duygusal deneyimleri ve yaşam memnuniyetini etkilemektedir (Schimmack ve ark., 2004). Hoş veya hoş olmayan duygular yaşamaya yatkın olan Dışadönüklük ve kaygı, öfke ve depresyon özellikleri olan Nevrotizmin, yaşam memnuniyetiyle ilişkili olduğu söylenebilir (Costa ve McCrae, 1992). Ayrıca neşeli bir mizaca sahip dışadönük insanların yaşam memnuniyetinin daha yüksek ve daha olumlu duygusal deneyimlere sahip olduğu bulunmuştur (Oishi, Diener, Suh ve Lucas, 1999; Oishi, Schimmack ve Diener, 2001). Yaşam memnuniyeti daha yüksek olan bireylerin yaşam memnuniyeti daha düşük olan bireylere göre Nevrotizm, Uyumluluk ve Sorumluluk kişilik özelliğine daha fazla sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca evlilik, çocuk doğurma veya meslek sahibi olma gibi sosyal rol geçişi de bireylerin yaşam memnuniyetini etkilemektedir (Specht ve diğerleri, 2013).

Kişilik, genelde sabit olmasına rağmen, aynı zamanda değişebilir. Birçok çalışma yaşam boyu kişilik gelişimini analiz etmiş (Roberts ve DelVecchio, 2000; Roberts, Walton ve Viechtbauer, 2006) ve esas olarak bireylerin artan yaşla olgunlaşmasının (Lüdtke, Roberts, Trautwein ve Nagy, 2011; Soto vd., 2011), sosyal rollerini başarılı bir şekilde yerine getirmesini sağladığı bulunmuştur (Roberts, Wood ve Caspi, 2008). Nevrotizm, Sorumluluk ve Uyumluluk kişilik özelliklerinin yüksek olması genellikle olgunlaşma olarak adlandırılır çünkü bu özelliklere sahip bireylerin sosyal rollerde daha yetenekli olmaları beklenir (Roberts ve Mroczek, 2008). Örneğin, uyumlu ve sorumluluk özelliğine sahip anneler daha iyi ebeveyn olma eğilimindedir (Smith ve ark., 2007); aynı uyumlu ve dışadönük babalar için de geçerlidir (Belsky, 1996). Sorumluluk kişilik özelliğinin de çalışma hayatı için güçlü bir yordayıcısı olduğu rapor edilmiştir (Judge, Higgins, Thoresen, ve Barrick, 1999). Yaşam memnuniyetinin yüksek olması, yeni sosyal rollere uyum sağlamak için yararlı bir ön koşul olması nedeniyle Nevrotizm, Uyumluluk ve Sorumluluk kişilik özelliğinin artmasına yol açmaktadır (Van Aken ve diğerleri, 2006). Kişilik özellikleri, insanların sosyal adaptasyon/uyum için kullandıkları stratejik çözümleri etkiler. Uyumluluk düzeyi yüksek olan kişi, sosyal adaptasyon için başkalarıyla işbirliği sağlamada başarılı olduğu rapor edilmiştir. Sorumluluk kişilik özelliğine sahip kişi, uyumu disiplin ve sıkı çalışma yoluyla sağlayabilir. Duygusal olarak dengeli kişi, uyum sağlamak için duygularını kontrol edebilme kapasitesine güvenebilir. Entelektüelliği yüksek olan kişi de yaratıcı bilişsel çözümler ile uyum sağlama konusunda usta olabilir (Buss, 1996).

Araştırmanın Önemi

Alan yazın tarandığında; yaşam memnuniyeti ve beş büyük kişilik özelliği (Goldberg, 2013; Specht ve ark., 2013; Schimmack ve ark., 2004; Veenhoven, 1996) ile ilgili yapılan çalışmalara rastlanmıştır. Sosyal adaptasyon ve beş büyük kişilik özelliği (Buss, 1996) üzerine yapılan çalışmalar da bulunmaktadır. Sosyal adaptasyon ve ÜZ/ÖY bireyler (López ve Sotillo, 2009; Rost ve Czeschlik, 1994; Lehman ve Erdwins, 2004; Jenaabadi, Marziyeh ve Dadkan, 2015) ilişkisini inceleyen az da olsa araştırma bulunmaktadır. Üstün zekâlı/özel yetenekli bireylerin eğitimi konusunda uluslararası alanyazında çok sayıda araştırma olmasına karşın, Türkiye bağlamında üniversite düzeyinde bu özel öğrenci grubuna ilişkin sınırlı sayıda çalışma mevcuttur. Oysa üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin akademik ve bilişsel kapasitelerinin yanı sıra duygusal, sosyal ve kişilik gelişim özelliklerinin derinlemesine incelenmesi gerekmektedir (Park, Lubinski ve Benbow, 2013). Özellikle bu öğrencilerin iyi oluş hali, stresle başa çıkma stratejileri, sosyal uyum seviyeleri ve kişilik yapılarının araştırılması onların destek ihtiyaçları ile güçlü taraflarının anlaşılması adına fayda sağlayacaktır (Fonseca, 2011; Lubinski, Benbow & Kell, 2014). Ancak ÜZ/ÖY bireylerde yaşam memnuniyeti, beş faktör kişilik teorisi, sosyal adaptasyon kavramlarının birbiriyle ilişkisini inceleyen araştırma bulunmamaktadır. Bu bağlamda mevcut çalışmada, Türkiye’de üniversite düzeyinde öğrenim gören üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin öznel iyi oluş, sosyal uyum ve kişilik özellikleri derinlemesine analiz edilecek; ayrıca yaşlıları olan normal zeka seviyesindeki gençlerle karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Böylelikle üstün zekâlı/özel yetenekli gençlerin tipik gelişim gösteren akranlarıyla benzeşen ve farklılaşan yönleri ortaya konulabilecektir. Elde edilen bulguların hem bu özel gereksinimli öğrenci grubunun ihtiyaçlarının hem de üstün yetenekliler alanındaki politika ve uygulamaların şekillenmesinde yol gösterici olacağı öngörülmektedir. Dolayısıyla bu çalışma alan yazına yeni bir katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı üstün zekâlı/özel yetenekli ile NGG üniversite öğrencilerinde kişilik özellikleri, yaşam memnuniyeti ve sosyal adaptasyonun düzeylerinin incelenmesi, aralarındaki olası ilişkilerinin saptanmasıdır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Üstün zekâlı /özel yetenekli üniversite öğrencileri ile NGG üniversite öğrencilerinin adaptasyon, yaşam memnuniyeti düzeyleri ve kişilik özerklikleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık var mıdır?

Üstün zekâlı /özel yetenekli üniversite öğrencileri ile NGG üniversite öğrencilerinin sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti ve kişilik özellikleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Üstün zekâlı /özel yetenekli üniversite öğrencileri ile NGG üniversite öğrencilerinin sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti ve kişilik özellikleri yetenek alanlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modelleri, iki veya daha fazla değişken arasındaki değişimin varlığını ve/veya düzeyini belirlemeyi ve değişkenler arasındaki ilişkileri belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Balci, 2013; Punch, 2009, 2013). Bu çalışmada ÜZ/ÖY bireylerde yaşam memnuniyeti, kişilik özellikleri, sosyal adaptasyon düzeyi arasında bir ilişki olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır.

Çalışma Grubu

Veri toplamak için uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Uygun örnekleme yöntemi, araştırmaya katılmak için elverişli olan bireylerden veri toplanmasına dayanan örnekleme yöntemidir. Araştırmacının sınırlı kaynakları, zamanı ve iş gücü olduğunda faydalı olabilir. Araştırma, evrenin tamamına ilişkin genellemeler oluşturmak için kullanılacak sonuçlar üretmeyi amaçlamadığı zaman da kullanılabilir (Büyüköztürk, Kılıç-Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2015). Bu amaçla 2021-2022 eğitim öğretim yılında farklı üniversitelerde eğitime devam eden farklı sınıflarda okuyan 90 ÜZ/ÖY öğrenci ve 86 NGG öğrenciden veri alınmıştır. Üstün yetenekli öğrenciler çalışmaya dahil edilirken bu öğrencilerin ortaokul ve lise yıllarında Bilem ve Sanat Merkezi’ne kayıtlı olup Bilem’in uyguladığı sınavlardan geçerek üstün yetenekli tanısı konmuş öğrenciler olmasına dikkat edilmiştir. Veriler internet üzerinden oluşturulan formlar aracılığıyla toplanmıştır. İlk aşamada formlar ayrı ayrı incelenmiş, formlardan özensiz doldurulmuş ya da eksik doldurulmuş olan 8 öğrenci formu örneklemden çıkarılmıştır. Sonuç olarak çalışma grubu için 105 (%62,5) kız öğrenci ve 63 (% 37,5) erkek öğrenci olmak üzere, toplamda 168 üniversite öğrencisinin formları değerlendirilmeye alınmıştır. 82 (%48) kişi NGG üniversite öğrencisi ve 86 (%52) kişi ÜZ/ÖY üniversite öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları

Beş Faktör Kişilik Ölçeği (BFKÖ): Beş Faktör Kişilik Ölçeği, bireylerin kişilik özelliklerini belirlemek için Benet-Martinez ve John (1998) tarafından geliştirilmiştir. 5’li Likert tipi ve 44 maddeden oluşan Beş Faktör Kişilik Ölçeği (BFKÖ), Dışa dönüklük, Uyumluluk, Sorumluluk, Nevrotiklik ve Açık görüşlülük olmak üzere beş alt boyuta sahiptir. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlanması Sümer ve Sümer (2005) tarafından yapılmış olup ve alt boyutlara ait güvenilirlik katsayıları 0,64 ile 0,77 arasında değişen değerler saptanmıştır. Bu çalışma için ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlık kat sayısı .88 olarak saptanmıştır.

Yaşam Doyumunu Ölçeği (YDÖ): Yaşam Memnuniyet Ölçeği (Diener, Emmons, Larsen ve Griffin, 1985) beş maddelik bir ölçek olup ve yaşam doyumunu kavramını ölçmek için deneklerden yaşamları hakkında genel bir yargıya varmalarını istemesi gerektiği fikri etrafında tasarlanmıştır. Bireyler, likert tipi bir ölçekte katılma veya

katılmama derecelerini belirtirler. Yaşam Doymu Ölçeği (YDÖ) Dagli ve Baysal (2016) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek tek alt boyutlu olup ve 5 maddeden oluşan özgün bir ölçektir. Ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı 0,883 ve test-tekrar test korelasyon katsayısı $r=0,97$ ($p < .001$) olarak belirlenmiştir. Bu çalışma için ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayısı .90 olarak saptanmıştır.

Sosyal Amaç Oryantasyon Ölçeği: Ryan (2001) tarafından kişilerin davranışlarını ve motivasyonlarını ölçmek amacıyla geliştirilen Sosyal Amaç Oryantasyon Ölçeği 21 maddeden oluşmuştur. Tiryaki (2007) tarafından Türkçeye uyarlanan Sosyal Amaç Oryantasyon ölçeğinin sosyal(performans) mastır, sosyal (performans) yaklaşım ve sosyal(performans) kaçınım olmak üzere üç amaç oryantasyona sahiptir. Ölçeğinin toplam puanına ait iç tutarlılık (Cronbach Alpha) katsayısı .84 olarak hesaplanmıştır. Alt ölçeklere ilişkin edilen iç tutarlılık katsayıları ise Sosyal Yaklaşım .73, Sosyal Mastır .65, Sosyal Kaçınım .80 olarak tespit edilmiştir. Bu çalışma için ise Sosyal Amaç Oryantasyon Ölçeği'nin toplam puana ilişkin iç tutarlılık (Cronbach Alpha) katsayısı.80 olarak saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada veri toplama araçlarından elde edilen veriler SPSS 25.00 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öncelikle verilerin normallik varsayımlarını karşılayıp karşılamadıkları incelenmiştir. Çarpıklık değerleri Sosyal Adaptasyon için -1.18, yaşam doymu için -.37; Bes Faktor Kisilik ölçeği için -1.02, basıklık değerleri sosyal adaptasyon için 1.14, yaşam doymu için

-.82, Beş Faktor Kisilik ölçeği için .75 olarak bulunmuştur. Kolmogorov-Smirnov testi normallik değerleri sırasıyla (.069, .074 ve .055 $p > .05$) bulunmuştur. Gerek çarpıklık basıklık değerlerinin -1.96 ile +1.96 arasında olması, gerek Kolmogorov-Smirnov testi değerlerinin $p < .05$ önem düzeyinde istatistiksel olarak anlamsız olması verilerin normal olarak dağıldığını söylemek için yeterlidir. Normallik varsayımı test sonuçlarına dayanarak, verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır.

Bulgular

Sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti ve Beş Büyük Faktör düzeyinin üstün yetenekli ve normal gelişim gösteren öğrenciler arasındaki farklılıkları belirlemek amacıyla t testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Çizelge 1'de sunulmuştur.

Çizelge1 analiz sonuçlarına göre, ÜZ/ÖY öğrencilerin sosyal adaptasyon puan ortalamaları ($\bar{X} = 44,22$) ile NGG öğrencilerin sosyal adaptasyon puan ortalamaları ($\bar{X} = 43,84$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($t = 0,252$, $p > .05$). Benzer şekilde ÜZ/ÖY öğrencilerin yaşam kalitesi puan ortalamaları ($\bar{X} = 31,43$) ile NGG öğrencilerin yaşam memnuniyeti puan ortalamaları ($\bar{X} = 30,73$) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($t = 0,493$, $p > .05$). Diğer yandan ÜZ/ÖY öğrencilerin Beş Büyük faktör toplam puan ortalamaları ($\bar{X} = 34,68$) NGG öğrencilerin Beş Büyük Faktör (Big Five) toplam puan ortalamalarından ($\bar{X} = 32,80$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksektir ($t = 3,571$, $p < .05$).

Çizelge 1. Sosyal Adaptasyon, Yaşam Memnuniyeti ve Beş Büyük Faktör Düzeyinin Üstün Yetenekli ve Normal Gelişim Gösteren Öğrenci Durumuna Göre Karşılaştırılması

	ÜZ/ÖY NGG	N	\bar{x}	SD	t	p
Sosyal Adaptasyon	ÜZ/ÖY	86	44,22	,7883	,252	,802
	NGG	82	43,84	,9134		
Yaşam Memnuniyeti	ÜZ/ÖY	86	31,43	,7678	,493	,623
	NGG	82	30,73	,8578		
Dışadönüklük	ÜZ/ÖY	86	32,75	,4236	,390	,697
	NGG	82	32,45	,4456		
Uyumluluk	ÜZ/ÖY	86	33,67	,4403	1,028	,306
	NGG	82	32,88	,4429		
Sorumluluk	ÜZ/ÖY	86	36,14	,3767	3,610	,000
	NGG	82	33,81	,3726		
Nevrotiklik	ÜZ/ÖY	86	32,01	,4047	1,330	,186
	NGG	82	31,00	,4597		
Deneyime Açıklık	ÜZ/ÖY	86	36,66	,5159	3,237	,000
	NGG	82	33,76	,5238		
Beş Büyük Faktör	ÜZ/ÖY	86	34,68	,3011	3,571	,000
	NGG	82	32,80	,3062		

* $p < 0.05$; ** $p < 0.01$.

Beş Büyük Faktörün alt boyutları incelendiğinde; ÜZ/ÖY öğrencilerin dışa dönüklük puan ortalamaları ($\bar{X} = 32,75$) ile NGG öğrencilerin dışa dönüklük puan ortalamaları ($\bar{X} = 32,45$, $t = 0,390$, $p > .05$) arasında, ÜZ/ÖY öğrencilerin uyumluluk puan ortalamaları ($\bar{X} = 32,75$) ile NGG öğrencilerin uyumluluk puan ortalamaları ($\bar{X} = 32,45$, $t = 1,028$, $p > .05$) arasında ve ÜZ/ÖY öğrencilerin duygusal denge puan ortalamaları ($\bar{X} = 32,01$) ile NGG öğrencilerin duygusal denge puan ortalamaları ($\bar{X} = 31,00$, $t = 1,330$, $p > .05$) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

ÜZ/ÖY öğrencilerin sorumluluk puan ortalamaları ($\bar{X} = 36,14$) NGG öğrencilerin sorumluluk puan ortalamalarından ($\bar{X} = 33,81$, $t = 3,610$, $p < .05$) ve ÜZ/ÖY öğrencilerin açıklık puan ortalamaları ($\bar{X} = 36,66$) NGG öğrencilerin açıklık puan ortalamalarından ($\bar{X} = 33,76$, $t =$

$3,237$, $p < .05$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksektir ($t = 3,610$, $p < .05$).

ÜZ/ÖY ve NGG öğrencilerin sosyal adaptasyon, yaşam kalitesi ve Beş Büyük Faktör düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla t Testi uygulanmış ve sonuçları Çizelge2'de verilmiştir.

Çizelge 2 analiz sonuçlarına göre kadın ÜZ/ÖY öğrencilerin Nevrotiklik (duygusal denge) puan ortalamaları ($\bar{X} = 33,03$) erkek ÜZ/ÖY öğrencilerin Nevrotiklik (duygusal denge) puan ortalamalarından ($\bar{X} = 30,65$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksektir ($t = 2,408$, $p < .05$). Çizelge2 analizlerinin diğer sonucuna göre sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti, dışa dönüklük, sorumluluk, açıklık ve uyumluluk puanları cinsiyet değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir.

Çizelge 2. Sosyal adaptasyon, Yaşam Memnuniyeti ve Beş Büyük Faktör Düzeyinin Cinsiyet Değişkenine Göre Karşılaştırılması

	ÜZ/ÖY NGG	Cinsiyet	N	\bar{x}	SD	t	p
Sosyal Adaptasyon	ÜZ/ÖY	Kadın	46	45,27	,8620	1,575	,121
	NGG	Erkek	40	41,53	,9217		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	42,64	,8864	-1,947	,055
	NGG	Erkek	23	46,94	,9281		
Yaşam Memnuniyeti	ÜZ/ÖY	Kadın	46	30,81	,8452	-,714	,478
	NGG	Erkek	40	32,24	,6641		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	30,75	,8901	,040	,968
	NGG	Erkek	23	30,67	,7925		
Dışadönüklük	ÜZ/ÖY	Kadın	46	33,08	,4999	-1,406	,166
	NGG	Erkek	40	34,74	,3296		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	32,08	,4488	-1,252	,222
	NGG	Erkek	23	33,42	,4318		
Uyumluluk	ÜZ/ÖY	Kadın	46	33,37	,4786	-,583	,562
	NGG	Erkek	40	34,07	,3899		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	32,24	,3997	-2,157	,029
	NGG	Erkek	23	34,54	,5112		
Nevrotiklik	ÜZ/ÖY	Kadın	46	33,03	,4543	2,408	,020
	NGG	Erkek	40	30,65	,2825		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	30,75	,4489	-,769	,447
	NGG	Erkek	23	31,65	,4906		
Sorumluluk	ÜZ/ÖY	Kadın	46	34,92	,3987	-1,561	,124
	NGG	Erkek	40	36,43	,3259		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	33,08	,3631	-3,064	,004
	NGG	Erkek	23	35,67	,3363		
Deneyime Açıklık	ÜZ/ÖY	Kadın	46	34,96	,6140	-1,797	,078
	NGG	Erkek	40	37,45	,3309		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	33,26	,5390	-1,481	,146
	NGG	Erkek	23	35,04	,4695		
Beş Büyük Faktör	ÜZ/ÖY	Kadın	46	33,91	,3420	-1,121	,299
	NGG	Erkek	40	34,74	,2088		
	ÜZ/ÖY	Kadın	59	32,37	,3067	-2,161	,030
	NGG	Erkek	23	33,90	,2821		

* $p < 0.05$; ** $p < 0.01$.

Çizelge 3. Sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti ve beş büyük faktör düzeyinin yetenek alanları değişkenine göre karşılaştırılması

	Yetenek Alanı	N	\bar{x}	Ss	Sd	F	p
Sosyal Adaptasyon	Genel Zihinsel	46	43,29	,8957	2	,890	,417
	Görsel Sanatlar	21	47,04	,8894	86		
	Müzik	19	39,69	1,0701			
Yaşam Memnuniyeti	Genel Zihinsel	46	31,04	,7609	2	,756	,474
	Görsel Sanatlar	21	31,75	,9161	86		
	Müzik	19	36,66	,3055			
Dışadönüklük	Genel Zihinsel	46	33,52	,4453	2	,007	,993
	Görsel Sanatlar	21	34,21	,4060	86		
	Müzik	19	36,66	,4732			
Uyumluluk	Genel Zihinsel	46	34,05	,4470	2	,754	,475
	Görsel Sanatlar	21	31,80	,2905	86		
	Müzik	19	32,96	,6789			
Sorumluluk	Genel Zihinsel	46	35,87	,3659	2	,926	,403
	Görsel Sanatlar	21	34,58	,3729	86		
	Müzik	19	33,61	,5407			
Nevrotiklik	Genel Zihinsel	46	31,96	,4179	2	,837	,439
	Görsel Sanatlar	21	33,39	,3234	86		
	Müzik	19	29,04	,2973			
Deneyime Açıklık	Genel Zihinsel	46	35,71	,5558	2	1,286	,285
	Görsel Sanatlar	21	37,25	,3535	86		
	Müzik	19	37,66	,4163			
Beş Büyük Faktör	Genel Zihinsel	46	34,28	,3008	2	,439	,647
	Görsel Sanatlar	21	34,29	,1899	86		
	Müzik	19	34,07	,4943			

* $p < 0.05$; ** $p < 0.01$.

Çizelge 2 analiz sonuçlarına göre erkek NGG öğrencilerin uyumluluk puan ortalamaları ($\bar{X} = 34,54$) kadın NGG öğrencilerin uyumluluk puan ortalamalarından ($\bar{X} = 32,24$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksektir ($t = -2,157, p < .05$).

Erkek NGG öğrencilerin sorumluluk puan ortalamaları ($\bar{X} = 35,67$) kadın NGG öğrencilerin sorumluluk puan ortalamalarından ($\bar{X} = 33,08$) istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde yüksektir ($t = -3,064, p < .05$).

ÜZ/ÖY öğrencilerin sosyal adaptasyon, yaşam memnuniyeti ve Beş Büyük Faktör düzeylerinin yetenek alanlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Anova Testi uygulanmış ve sonuçları Çizelge 3'te verilmiştir.

Çizelge 3 analiz sonuçlarına göre ÜZ/ÖY öğrencilerin sosyal adaptasyon düzeyleri ÜZ/ÖY öğrencilerin yetenek alanlarına göre farklılık göstermemektedir ($F = 0,890, p > .05$). Benzer şekilde göre ÜZ/ÖY öğrencilerin yaşam memnuniyeti düzeyi ÜZ/ÖY öğrencilerin yetenek alanlarına göre farklılık göstermemektedir ($F = 0,756, p > .05$).

Çizelge 3'te Beş Büyük Faktör alt boyutları analiz sonuçlarına göre; ÜZ/ÖY öğrencilerin dışadönüklük ($F = 0,007, p > .05$), uyumluluk ($F = 0,754, p > .05$), sorumluluk ($F = 0,926, p > .05$), duygusal denge ($F = 0,837, p > .05$), açıklık ($F = 1,286, p > .05$) düzeyleri öğrencilerin yetenek alanlarına göre farklılık göstermemektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçları; araştırmanın bağımlı değişkenleri sosyal uyum, yaşam memnuniyeti ve Beş Büyük faktör kişilik özellikleri esas alınarak sonuçlarına göre kategorize edilmiştir. Buna göre; üstün zekâlı/özel yetenekli olan ve NGG üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri, üstün zekâlı/özel yeteneklilerin yetenek alanları doğrultusunda; sosyal uyum toplam puanına göre, yaşam memnuniyetleri toplam puan ortalamalarına göre, Beş Büyük faktör kişilik özellikleri toplam puanına ve alt boyutları için toplam puanlarına göre yapılan analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Sosyal uyum puan ortalamaları sonuçları incelendiğinde; iki grup arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Buna göre üstün zekâlı/özel yetenekli tanısı almanın sosyal uyum becerisi açısından bu çalışma sonuçlarına göre, etkisinin olmadığı söylenebilir. Oğurlu (2010) ya göre üstün zekâlı/özel yeteneklilerin çevrenin beklentilerine cevap verebilme becerisi akranlarına göre yüksek olmasa da eşit düzeydedir. Yapılan bir araştırma üstün zekâlı/özel yeteneklilerin sosyal evrimsel dinamikler ışığında kim olduklarının anlaşılması gerektiğini, ayrıca zeki olmalarına ve genellikle yardımsever ve sosyal olmalarına rağmen bazen çevresindekilere yönelik caydırıcı tepkiler verdiklerini ortaya koymuştur (Persson, 2020). Üstün zekâlı/özel yeteneklilerden ve NGG iki grup lise öğrencisiyle yapılan bir çalışmada ise akran ilişkileri açısından iki grup

arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir (Aydın vd., 2022). Üstün zekâlı/özel yetenekli bir gruba yapılan çalışma sonucuna göre öğrencilerin %68'i genellikle ihmal edilen, akranlarıyla ilişki kurma ihtiyacı olan (yani öne çıkmayı tercih etmeyen veya etiketlenmek istemeyen) bireyler olduklarını vurgulamıştır (Juriševića ve Žeraka, 2019). Aileler öğretmenler ve öğrencilerin görüşlerinden yararlanan bir diğer çalışma sonuçlarına göre üstün zekâlı/özel yetenekli ilkökul öğrencileri NGG akranları kadar sosyal ve duygusal açıdan uyumlu oldukları belirtilmiştir (Rost ve Czeschlik,1994). Sosyal uyum açısından incelenen iki grup arasında puan ortalamalarında anlamlı bir fark bulunmamıştır (Jenaabadi vd., 2015). Bir başka çalışma üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin akranlarına göre sosyal izolasyon ya da beklenmedik duygusal zorluklarla karşılaşmadıklarını ortaya koymuştur (Sayler ve Brookshire, 1993).

Üstün zekâlı/özel yetenekli üniversite öğrencilerinin sosyal uyum düzeyleri tanılandıkları özel yetenek alanlarına göre farklılık göstermemektedir. Buna göre genel zihinsel yetenek, resim ya da müzik alanlarından tanılanmış öğrencilerin özel yetenek alanlarının sosyal uyum düzeyleri üzerinde etkisinin olmadığı düşünülebilir.

Yaşam memnuniyetleri puan ortalamaları incelendiğinde; iki grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Buna göre üstün zekâlı/özel yetenekli tanısı alınan yaşam memnuniyeti açısından çalışma grubu esas alınarak etkisinin olmadığı söylenebilir. Üstün zekâlı/özel yetenekli yetişkinlerle yapılan bir çalışma sonucuna göre cinsiyetin inancın ve gelirin yaşam memnuniyetinde düşük düzeyde etkisi olduğunu ortaya koymuştur (Katanani, 2020). Üstün zekâlı/özel yeteneklilerde duygusal zekâ yaşam memnuniyeti ilişkisinin incelendiği bir çalışmada anne babalara üstün zekâlı/özel yeteneklilerin yaşam memnuniyetlerinin gelişmesi için duygusal zekâlarını desteklemeleri önerilmiştir (Koçak ve İçmenoğlu,2012). Üniversite öğrencilerinde yapılan bir çalışma sonucuna göre katılımcıların yaşam doyumu düzeylerinin, katılımcıların cinsiyetleri, algılanan akademik başarı düzeyleri, algılanan ekonomik durumları, gelecekte beklenenleri, dini inançları ve yalnızlık değişkenlerine göre farklılaştığı bulunmuştur (Dost, 2007). NGG üniversite öğrencileriyle yapılan çalışma sonucuna göre yılmazlık, bilinçli farkındalık ve nevrotik kişilik özelliklerinin yaşam doyumunu anlamlı bir şekilde yordadığı bulunmuştur (Nam, 2020). Ortaokul öğrencileri üzerinde yapılan bir çalışmaya göre psikolojik sağlık ve okul iklimi öğrencilerin yaşam doyumlarının anlamlı birer yordayıcısı olarak bulunmuştur (Baş ve Yurdabakan, 2017). Ergenlerle yapılan bir diğer çalışma verilerine göre de yaşam doyumu ile yaş, ebeveyn tutumlarının psikolojik özerklik ve kabul- ilgi boyutları, kişiliğin dışadönüklük, sorumluluk, uyumluluk ve nevrotiklik boyutları arasında ilişki bulunmuştur (Ercan, 2019). Üstün zekâlı/özel yetenekli olan ve NGG iki grup arasında yapılan bir çalışmada yaşam memnuniyet puan ortalamaları açısından anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca her iki

gruba bakıldığında kızların erkeklere göre yaşam doyum puanları daha düşük bulunmuştur (Bergold vd., 2015). Erken ve orta yetişkinlik dönemlerinde üstün zekâlı/özel yeteneklilerde yapılan çalışma sonucuna göre yaşam memnuniyet düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur (Lubinski vd., 2006). Üstün zekâlı/özel yetenekli tanısı almış ve almamış iki öğrenci grubunun yaşam doyum puanlarının karşılaştırıldığı bir çalışmada gruplar arasında anlamlı fark bulunmamıştır (Shaunessy vd., 2006). Üstün zekâlı/özel yetenekli tanısı almış ve almamış iki grup arasında cinsiyet faktörüne göre yaşam doyumunu ele alan çalışmaya göre anlamlı bir fark bulunmamıştır (Wirthwein ve Rost, 2011).

Üstün zekâlı/özel yetenekli üniversite öğrencilerin yaşam memnuniyeti düzeyi tanılandıkları özel yetenek alanlarına göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Bu durumda genel zihinsel yetenek, resim ya da müzik alanlarından tanılanmış öğrencilerin özel yetenek alanlarının yaşam memnuniyet düzeyleri üzerinde etkisinin olmadığı düşünülebilir.

Beş Büyük faktör kişilik özellikleri puan ortalamaları incelendiğinde; üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerinin toplam puan ortalamaları NGG öğrencilerin toplam puan ortalamalarından anlamlı bir şekilde yüksek bulunmuştur. Sorumluluk, uyumluluk ve açıklık alt başlıklarında yapılan bir araştırmaya göre; bu kişilik özellikleriyle üstün zekâlı/özel yetenekli bireylerin akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur (Mammadov ve diğerleri., 2018). Toplam 40 nicel araştırmanın dâhil edildiği sistematik derleme çalışmasında üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin akademik benlik kavramı araştırılmış, ancak çok katmanlı bir konu olan akademik benlik kavramıyla Beş büyük faktör kişilik özelliklerinin üstün zekâlı/özel yetenekliler lehine ya da aleyhine olduğu söylenememektedir (Peperkorn ve Wegner,2020). Üstün zekâlı/özel yetenekli olan ve olmayan 372 öğrencinin incelendiği bir çalışmada; öğrencilerin Beş büyük faktör kişilik özelliklerinin öğretimleri esnasında potansiyel eğitim düzenlemelerinin dikkate alınması açısından değerlendirildiğinde; üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin diğer gruba göre Açıklık alt boyutu puanları yüksek, uyumluluk alt boyutu puanları ise düşük bulunmuştur (Peperkorn ve Wegner,2021).

Beş Büyük Faktörün dışa dönüklük puan ortalamaları alt boyutu sonuçlarına göre; iki grup arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p < .005$). Buna göre çevresindekilere oranla oldukça sosyal olma, insanlarla olmaktan hoşlanma durumu, ilişkilerde istekli olma ve eylem yönelimli olma gibi açılardan bakıldığında iki grup arasında farklılık olmadığı düşünülebilir. Beş Büyük Faktörün uyumluluk alt boyutu incelendiğinde; iki grup arasında anlamlı fark tespit edilmemiştir. Buna göre; kendinden önce diğerlerini düşünme, kişiler arası ilişkilerde alttan alma ve yatıştırma eğilimi, sempatik ve sıcakkanlı olmanın yanı sıra nazik ve saygılı davranma gibi açılardan bakıldığında iki grup arasında farklılık olmadığı düşünülebilir. Beş Büyük Faktörün duygusal denge puan ortalamaları incelendiğinde; iki grup arasında anlamlı bir

farklılık bulunmamıştır. Bu durumda kişinin sınırlı veya sakin olması, kendine güven düzeyi, iyimser veya karamsar olması, çabuk sıkılması, aşırı duygusal ve endişeli olması gibi açılardan bakıldığında iki grup arasında farklılık olmadığı düşünülebilir.

Beş Büyük Faktörün sorumluluk puan ortalamaları incelendiğinde; üstün zekâlı/özel yetenekli üniversite öğrencilerinin puan ortalamaları NGG üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Buna göre bu çalışmada yer alan üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin disiplin, plan, gayret düzeylerinin daha yüksek olduğu ve tepkilerinde mantıklı olmaya daha çok eğilimli oldukları söylenebilir. Bunun yanı sıra görevin gerektirdiği esaslara bağlı kalan, karşılaştığı sorunlarda sorumluluk almaya ve inisiyatif kullanmaya daha istekli ve toplumsal kurallara uymada daha tutarlı olabilecekleri düşünülebilir. Bu kapsamda sorumluluk özelliği taşıyan bireylerin sebatkârlığının ve öz-disiplininin yüksek olduğu da düşünülebilir.

Beş Büyük Faktörün açıklık puan ortalamaları incelendiğinde; üstün zekâlı/özel yetenekli üniversite öğrencilerinin puan ortalamalarının NGG üniversite öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu durumda üstün zekâlı/özel yeteneklilerin daha yaratıcı ve hayalci bireyler olduğu düşünülebilir. Bu bireylerin kendine has davranışlara sahip olduğu, değişimi ve farklılığı daha kolay kabul edebileceği söylenebilir. Ek olarak yeni ve alışılmamış durumlardan farklı deneyimlere açık olması, duraganlığı tercih etmemesi, geleneksel yöntemlerin dışında kendine özgü yöntemlerle olaylara yaklaşması, entelektüel, hayal gücü ve yaratıcı özelliklere sahip olabileceği düşünülebilir.

Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde; üstün zekâlı/özel yetenekli kadın öğrencilerin duygusal denge puan ortalamaları özel yetenekli erkek öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu durumda üstün zekâlı/özel yetenekli kadın öğrencilerin yüksek düzeyli amaçlar oluşturan ve kendi performanslarını küçümsemeye eğilimli bireyler oldukları söylenebilir. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilere göre kendine daha az güvenen çabuk sinirlenebilen, kötümser olabilen, aşırı sıkılganlık yaşayabilen, fazla duygusal ve endişeli olabileceği düşünülebilir. Yapılan bir çalışmada kız öğrencilerin duygusal denge puan ortalamalarının erkeklerin puan ortalamalarıyla karşılaştırıldığında daha yüksek olduğu bulunmuştur (McCrae vd., 2002). Üstün zekâlı/özel yeteneklilerde yapılan bir çalışmada açıklık puan ortalamalarının yüksek duygusal denge puan ortalamalarının ise daha düşük değerler aldığı görülmüştür (Limont vd., 2014). Üstün zekâlı/özel yetenekli ergenlerle yapılan bir diğer çalışma sonuçlarına göre deneyime açıklık puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Wirthwein vd., 2019). Üstün zekâlı/özel yetenekli ve NGG çocukların ebeveynleriyle yapılan bir çalışmada her iki grubun da çok benzer ve örtüşen özellikleri olduğu ortaya çıkmıştır (Buch vd., 2006). Üstün zekâlı/özel yetenekli olan bireylerle NGG bireylerin cinsiyet değişkenine göre kişilik özellikleri puan

ortalamaları açısından incelendiği bir çalışmada gruplar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Hampson, 2006). Üstün zekâlı/özel yetenekli incelendiği bir çalışmada NGG göre açıklık puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuş bunun yanında duygusal denge puan ortalamalarının ise daha düşük değerler aldığı görülmüştür (Zeidner ve Shani-Zinovich, 2011). Bir başka çalışmaya göre üstün zekâlı/özel yeteneklilerin ölçek puan ortalamaların açıklık konusunda önemli ölçüde daha yüksek duygusal denge puan ortalamalarının ise puan önemli ölçüde daha düşük olduğu ortaya koyulmuştur (Dimitrijević, 2012). Bir diğer çalışmada üstün zekâlı/özel yeteneklilerin duygusal denge açısından akranlarıyla benzer özellikler sergilediği vurgulanmıştır (Cross vd., 2008).

NGG erkek öğrencilerin uyumluluk puan ortalamaları NGG kadın öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu durumda erkeklerin kadınlara oranla işbirlikçi ve sevilen kişi olma çabasının öne çıktığı söylenebilir. Ayrıca daha ılımlı ve müzakereci olabilecekleri, ilgili, toplumsal normlara önem veren bireyler olabilecekleri düşünülebilir. NGG üniversiteli erkek öğrencilerin sorumluluk puan ortalamaları NGG üniversiteli kadın öğrencilerine göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlar ışığında erkeklerin daha disiplinli, planlı, gayretli, mantıklı tepkiler vermeye daha eğilimli oldukları düşünülebilir. Ek olarak verilen görevlere daha bağlı, sorunlarla baş etmede istekli ve inisiyatif alan, kurallara duyarlı ve tutarlı davranışlar sergileyen bireyler olduğu söylenebilir.

Beş Büyük Faktör alt boyutları analiz sonuçlarına göre; üstün zekâlı/özel yetenekli üniversite öğrencilerin dışadönüklük, uyumluluk, sorumluluk, duygusal denge, açıklık düzeyleri öğrencilerin yetenek alanlarına göre farklılık göstermemektedir. Bu durumda tanınması yapılan özel yetenek alanının Beş Büyük Faktörün alt boyutları için etki eden bir faktör olmadığı söylenebilir. NGG üniversite öğrencilerin sosyal uyum, yaşam memnuniyeti, dışa dönüklük, açıklık ve duygusal denge puanları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Bu durumda cinsiyetin bu değişkenler üzerinde etkisinin olmadığı söylenebilir.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde; üstün zekâlı/özel yetenekli üniversite öğrencilerin daha meraklı, sanata duyarlı ve estetiğe dikkat eden; öz-disiplini güçlü, görevlerini yapma konusunda yüksek bilince sahip, başarı elde etmek için daha çok azim göstermeyi tercih eden kişiler olduğu söylenebilir. Ayrıca üstün zekâlı/özel yetenekli üniversiteli kadın öğrencilerin yüksek düzeyli amaçlar oluşturan ve kendi performanslarını küçümsemeye eğilimli bireyler oldukları söylenebilir. Bunun yanı sıra NGG üniversiteli erkek öğrencilerin uyumluluk ve sorumluluk alt boyutlarında NGG kadın öğrencilere göre disiplinli planlı mantıklı karar veren işbirlikçi oldukları söylenebilir. Bu çalışmanın yapıldığı çalışma grubu esas alındığında diğer eğitim kademelerinden de üstün zekâlı/özel yeteneklilerle çalışmanın bağımlı değişkenleriyle ilgili çalışılması önerilebilir. Bu çalışma sonrası anlamlı fark bulunan

başlıklarla ilgili derinlemesine başka araştırmalar yapılabilir. Üstün zekâlı/özel yetenekli öğrencilerin, NGG akranlarına azim, özdisiplin, sanata duyarlılık ve merak gibi alanlarda akran danışmanlığı veya ortak grup çalışmalarıyla desteklenmesi teşvik edilebilir. Üstün zekâlı/özel yetenekli kadın öğrencilerin yüksek düzey hedef belirleme becerileri görev motivasyonunu artırmaya yönelik okul ve sınıf içi/dışı faaliyetler aracılığıyla desteklenebilir. Üstün zekâlı/özel yetenekli ve NGG öğrencilerin ailelerinin hem mevcut durumda, genel anlamda ise tüm yaşamlarında sosyal adaptasyon ve yaşam doyumlarını destekleyebilmeleri için destek eğitimlerinden ve bilgilendirici faaliyetlerden yararlanması sağlanabilir. Araştırma sonuçları kullanılan ölçme araçları verileriyle sınırlıdır, bunun yanında uygulamanın yapıldığı öğrenci grubunun görüşleriyle sınırlandırılmıştır. Çalışmada kullanılan analizler ve uygulama için seçilen katılımcılar diğer sınırlılıklardandır.

Extended Abstract

Introduction

Gifted students exhibit a higher learning process compared to their peers. They demonstrate proficiency in correlating events, possess extended concentration spans, are inclined towards abstract subjects, can easily solve problems from memory, and exhibit a greater penchant for advanced-level reading compared to their peers (Enwistle, 1988; Gubbins et al., 2021). Being gifted entails the ability, distinct from their peers, to create unique things in terms of creativity, motivation, and intellectual quality combined (Renzulli & Delcount, 1986; Peperkorn & Wegner, 2020). The subject of research, the social adaptation of gifted individuals, is typically based on a widely accepted assumption (Öğretici, 2017). Research has observed that regardless of age differences, gifted individuals tend to prefer spending time with their intellectual peers (Coleman & Cross, 2001).

The term "adaptation" originating from Latin is perceived in literary language as reconciliation and harmony (Terziev, 2014). Social adaptation is a prerequisite for the degree of active participation of an individual in the real life of the social community. The completed process of social adaptation argues to identify the individual as a member of the social system, as a whole social organism (Arabska, 2015, 2016). In the process of social adaptation, regardless of preferences, the individual is dependent on the psychological manifestations of the social environment. Social adaptation is primarily a multivariate process determined by the individual characteristics of the person. The differences between the individual's personal characteristics and the homogeneity of their social-psychological structure constitute the socio-psychological aspect of social adaptation (Peperkorn & Wegner, 2020).

Life satisfaction is the state that emerges from the comparison of an individual's expectations and desires

with the actual situation of the resources and opportunities they possess. A high level of life satisfaction implies a positive evaluation of all aspects of an individual's life (Sam, 2001). Life satisfaction is a mood indicating satisfaction with life. Satisfaction can be both temporary and stable over time. Life satisfaction is a multidimensional assessment level that positively expresses the overall quality of a person's life (Kapteyn et al., 2010). In other words, it is how much an individual enjoys their life. The contemporary equivalents of life satisfaction are "happiness" and "subjective well-being." The advantage of using the term life satisfaction instead of the word "happiness" is its emphasis on the subjective nature of the concept. The word happiness is also used to express an objective good (Proctor et al., 2017).

General life satisfaction increases individual conformity to normative roles and the environment (Havighurst, 1961; Lawton & Nahemow, 1973; van Aken et al., 2006). Although life satisfaction is relatively stable (Eid & Diener, 2004), it remains sensitive and variable to significant life changes such as marriage (Lucas et al., 2003), spousal bereavement (Lucas, 2007; Specht et al., 2011), unemployment (Luhmann & Eid, 2009), childbirth (Margolis & Myrskylä, 2011), daily hassles (Chamberlain & Zika, 1992), changes in income (Luhmann et al., 2011), and other situational factors in daily life (Fujita & Diener, 2005). Additionally, personality traits are significant factors influencing life satisfaction (Schimmack, Diener et al., 2002; Schimmack, Radhakrishnan et al., 2002).

The Five Factor Model provides a broad pattern of personality traits. McCrae and Costa (1999) divide personality into five main factors and explain personality according to these five fundamental personality factors. Initially aimed at identifying personality traits, the five-factor model has since been used to explain personality structure, and the five factors of the model have been thoroughly described (McCrae & Costa, 1999).

The purpose of this study is to examine the levels of personality traits, life satisfaction, and social adaptation among intellectually gifted/talented and non-gifted/generally gifted university students, and to determine possible relationships among them.

With this aim, the study sought answers for the following questions:

Is there a statistically significant difference in the levels of adaptation, life satisfaction, and personality autonomy between intellectually gifted university students and NGG (Non-Gifted/Generally Gifted) university students?

Do intellectually gifted university students and NGG university students show statistically significant differences in social adaptation, life satisfaction, and personality traits by gender?

Do intellectually gifted university students and NGG university students show statistically significant differences in social adaptation, life satisfaction, and personality traits by talent domains?

Method

This study used the correlational research model, which is one of the quantitative research methods. Correlational research aims to determine the presence and/or level of change between two or more variables and to identify relationships between variables (Balci, 2013; Punch, 2009, 2013). The purpose of this research was to test whether there was a relationship between life satisfaction, personality traits, and social adaptation levels in intellectually gifted individuals. To achieve this goal, data were collected from 90 gifted students and 86 non-gifted students attending different classes at various universities during the 2021-2022 academic year.

The study used the Five Factor Personality Scale, developed by Benet-Martinez and John (1998), and the Life Satisfaction Scale developed by Diener et al. (1985). Another tool used in the study was the Social Purpose Orientation Scale developed by Ryan (2001).

Results

There is no statistically significant difference between the mean scores of social adaptation for intellectually gifted students ($\bar{X} = 44.22$) and non-gifted students ($\bar{X} = 43.84$) ($t = 0.252, p > .05$). Similarly, there is no statistically significant difference between the mean scores of life satisfaction for intellectually gifted students ($\bar{X} = 31.43$) and non-gifted students ($\bar{X} = 30.73$) ($t = 0.493, p > .05$). However, the mean total scores of the Five Factor Model for intellectually gifted students ($\bar{X} = 34.68$) were statistically significantly higher than those of non-gifted students ($\bar{X} = 32.80$) ($t = 3.571, p < .05$).

When the sub-dimensions of the Five Factor Model are examined, there were no statistically significant differences between the mean scores of extraversion for intellectually gifted students ($\bar{X} = 32.75$) and non-gifted students ($\bar{X} = 32.45, t = 0.390, p > .05$), between the mean scores of agreeableness for intellectually gifted students ($\bar{X} = 32.75$) and non-gifted students ($\bar{X} = 32.45, t = 1.028, p > .05$), and between the mean scores of

Discussion

When examining the results of social adaptation score averages, no significant difference was found between the two groups. Therefore being diagnosed as gifted does not have an effect on social adaptation skills. According to Oğurlu (2010), although gifted individuals may not respond to the expectations of their environment at a higher level compared to their peers, their ability to respond is equal. A study highlighted the importance of understanding who intellectually gifted individuals are in terms of social evolutionary dynamics, revealing that despite their intelligence and generally being helpful and social, they sometimes exhibit deterrent reactions towards those around them (Persson, 2020). In a study conducted with high school students from gifted and non-gifted groups, no

emotional stability for gifted students ($\bar{X} = 32.01$) and non-gifted students ($\bar{X} = 31.00, t = 1.330, p > .05$).

The mean scores of conscientiousness for intellectually gifted students ($\bar{X} = 36.14$) were statistically significantly higher than those of non-gifted students ($\bar{X} = 33.81, t = 3.610, p < .05$). Similarly, the mean scores of openness for intellectually gifted students ($\bar{X} = 36.66$) were statistically significantly higher than those of non-gifted students ($\bar{X} = 33.76, t = 3.237, p < .05$).

According to the analysis results of the current study, the mean scores of emotional stability for female intellectually gifted students ($\bar{X} = 33.03$) were statistically significantly higher than those of male intellectually gifted students ($\bar{X} = 30.65$) ($t = 2.408, p < .05$). On the other hand, according to the analysis of other outcomes, there were no statistically significant differences in social adaptation, life satisfaction, extraversion, conscientiousness, openness, and agreeableness scores based on gender.

The mean scores of agreeableness for male non-gifted students ($\bar{X} = 34.54$) were statistically significantly higher than those of female non-gifted students ($\bar{X} = 32.24$) ($t = -2.157, p < .05$).

The mean scores of conscientiousness for male non-gifted students ($\bar{X} = 35.67$) were statistically significantly higher than those of female non-gifted students ($\bar{X} = 33.08$) ($t = -3.064, p < .05$).

The social adaptation levels of gifted students did not differ significantly based on their talent domains ($F = 0.890, p > .05$). Similarly, the life satisfaction levels of gifted students did not differ significantly based on their talent domains ($F = 0.756, p > .05$).

According to the analysis results of the sub-dimensions of the Five Factor Model, there were no significant differences in the levels of extraversion ($F = 0.754, p > .05$), agreeableness ($F = 0.754, p > .05$), conscientiousness ($F = 0.926, p > .05$), emotional stability ($F = 0.837, p > .05$), and openness ($F = 1.286, p > .05$) among gifted students based on their talent domains. significant difference was observed between the two groups in terms of peer relationships (Aydın et al., 2022).

When examining the average scores of life satisfaction, no significant difference was found between the two groups. Therefore, based on the study group's findings, it can be said that being diagnosed as intellectually gifted does not have an effect on life satisfaction. A study conducted with intellectually gifted adults revealed that gender has a low level of influence on life satisfaction, as well as beliefs and income (Katanani, 2020). A study investigating the relationship between emotional intelligence and life satisfaction in intellectually gifted individuals suggested to parents to support the emotional intelligence of intellectually gifted individuals to enhance their life satisfaction (Koçak & İçmenoğlu, 2012).

When examining the average scores of the Big Five personality traits, intellectually gifted students' total scores were found to be significantly higher than those of

non-gifted students. According to a study conducted on responsibility, agreeableness, and openness subcategories, there was a significant relationship between these personality traits and the academic achievements of intellectually gifted individuals (Mammadov et al., 2018). In a systematic review that included a total of 40 quantitative studies, the academic self-concept of intellectually gifted students was investigated. However, regarding the multidimensional nature of the academic self-concept, it cannot be concluded whether the Big Five personality traits favor or disadvantage intellectually gifted individuals (Peperkorn & Wegner, 2020). In a study examining 372 students, both intellectually gifted and non-gifted, the Big Five personality traits of students were evaluated in terms of considering potential educational adjustments during their instruction. The study found that intellectually gifted students had higher scores in the openness subdimension compared to the other group, while their scores in the agreeableness subdimension were lower (Peperkorn & Wegner, 2021).

When examined based on the gender variable, gifted female students' emotional stability scores were found to be significantly higher than those of intellectually gifted male students. In this case, it can be said that gifted female students tend to form high-level goals and are inclined to underestimate their own performances. Female students may be considered to have lower self-confidence, be more prone to quick anger, pessimism, excessive timidity, excessive emotionalism, and anxiety compared to male students. A study found that girls' emotional stability scores were higher compared to boys' scores (McCrae et al., 2002). Another study examining gifted individuals found that openness scores were higher compared to NGG, while emotional stability scores were lower (Zeidner & Shani-Zinovich, 2011). The results of another study revealed that gifted individuals had significantly higher scores in openness but significantly lower scores in emotional stability (Dimitrijević, 2012).

Pedagogical Implications

When evaluating the research results, it can be observed that gifted university students exhibit a heightened sense of curiosity, sensitivity towards artistic pursuits, and an appreciation for aesthetics. They demonstrate strong self-disciplinary capabilities, a heightened consciousness in performing their assigned tasks, and a predisposition towards exhibiting a steadfast determination to achieve success. Furthermore, gifted female university students tend to establish lofty goals and often underestimate their own performance levels. Conversely, non-gifted male university students exhibit disciplined and methodical decision-making processes, exhibiting a collaborative approach in dimensions pertaining to compliance and responsibility when compared to their non-gifted female counterparts. Considering the study group within which this research was conducted, it is recommended to undertake further

studies on gifted individuals from other educational levels related to the dependent variables under investigation. Subsequent to this study, in-depth research can be conducted on topics where significant differences were identified.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.

Etik kurul izin bilgileri:

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi:02.06.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası:2021-06-35 nolu ve 38 sayılı çalışmanın etik kurul onayı; Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kuruluna 02.06.2021 tarih; E-60263016-050.06.04-180696 sayılı ve 2021-06-35 nolu başvurumuz incelenmiş ve 38 nolu karar ile etik olarak uygunluğuna karar verilmiştir.

Kaynaklar

- Akrami, N., & Ekehammar, B. (2006). Right-wing authoritarianism and social dominance orientation. *Journal of Individual Differences, 27*(3), 117-126.
- Arabska, E. (2015). Problems of Employment and Unemployment in Bulgaria: Is Sustainable Development Possible? *Journal of Innovations and Sustainability, 1*(1), 47-99.
- Arabska, E. (2016). Active social policies-insights in developing a functioning labor market. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences BNEJSS, 3*, 47-63.
- Aydın, Y. E., Çok, R., Dengiz, G., & Tunç, E. (2022). Investigation of Peer Relationships of Gifted and Non-Gifted High School Students. *Kastamonu Education Journal, 30*(1), 236-250. doi: 10.24106/kefdergi.685221.
- Baş, U. A., & Yurdabakan, D. (2017). Psikolojik sağlık ve okul ikliminin ortaokul öğrencilerinin yaşam doyumunu yordama gücü. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1*(41), 202-214.
- Basım, H. N., Çetin, F., & Tabak, A. (2009). Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Kişilerarası Çatışma Çözme Yaklaşımlarıyla İlişkisi. *Türk Psikoloji Dergisi, 24*(63).
- Benet-Martínez, V., & John, O. P. (1998). Los Cinco Grandes across cultures and ethnic groups: Multitrait-multimethod analyses of the Big Five in Spanish and English. *Journal of Personality and Social Psychology, 75*(3), 729.
- Berezin, F. (1988). Psychological and psychophysiological adaptation of the human.
- Bergold, S., Wirthwein, L., Rost, D.H. & Steinmayr, R. (2015) Are gifted adolescents more satisfied with their lives than their

- non-gifted peers? *Front. Psychol.* 6:1623. doi: 10.3389/fpsyg.2015.01623.
- Buch, S. R., Sparfeldt, J. R. & Rost, D. H. (2006). Parents evaluate the development of their highly gifted children. *Zeitschrift für Entwicklungspsychologie und Pädagogische Psychologie*, 38(2), 53–61. <https://doi.org/10.1026/0049-8637.38.2.53>
- Buss, D.M.(1996). *Social adaptation and five major factors of personality*. In J.S. Wiggins (Ed.).*The five-factor model of personality: theoretical perspectives* (pp. 180-207). New York: Guilford.
- Büyükköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri [Scientific research methods]*. PegemA.
- Chamberlain, K., & Zika, S. (1992). Stability and change in subjective well-being over short time periods. *Social Indicators Research*, 26, 101-117.
- Coleman, L. & Cross, T. (2001). *Being Gifted in School: an Introduction to Development Guidance and Teaching*, Prufrock Press, WACO, TX, s. 146-167.
- Costa Jr, P. T., & McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. *Personality and individual differences*, 13(6), 653-665.
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1998). *Trait theories of personality*. In *Advanced personality* (pp. 103-121). Springer, Boston, MA.
- Cross, J. R., & Cross, T. L. (2005). Social dominance, moral politics, and gifted education. *Roeper Review*, 28(1), 21-29.
- Cross, J. R., Cross, T. L., & Finch, H. (2010). Maximizing student potential versus building community: An exploration of right-wing authoritarianism, social dominance orientation, and preferred practice among supporters of gifted education. *Roeper Review*, 32(4), 235-248.
- Cross, T. L. (2003). Leaving no gifted child behind: Breaking our educational system of privilege. *Roeper Review*, 25, 101-102.
- Cross, T. L., Cassady, J. C., Dixon, F. A. & Adams, C. M. (2008). The psychology of gifted adolescents as measured by the MMPI-A. *Gifted Child Quarterly*, 52(4), 326–339. <https://doi.org/10.1177/0016986208321810>
- Diener, E., & Lucas, R. E. (1999). *Personality and subjective wellbeing*. In D. Kahneman, E. Diener, & N. Schwarz (Eds.), *Well-being: The foundations of hedonic psychology* (pp. 213-229). New York: Russell Sage.
- Dimitrijevic, A. A. (2012). A faceted eye on intellectual giftedness: Examining the personality of gifted students using FFM domains and facets. *Psihologija*, 45(3), 231–256. <https://doi.org/10.2298/PSI1203231A>
- Dost, M, T, (2007). Üniversite öğrencilerinin yaşam doyumunun bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (22), 132-143.
- Eid, M., & Diener, E. (2004). Global judgments of subjective well-being: Situational variability and long-term stability. *Social Indicators Research*, 65, 245-277.
- Ekehammar, B., & Akrami, N. (2003). The relation between personality and prejudice: A variable- and a person-centred approach. *European Journal of Personality*, 17, 449–464.
- Ekehammar, B., Akrami, N., Gylje, M., & Zakrisson, I. (2004). What matters most to prejudice: Big five personality, social dominance orientation, or right-wing authoritarianism? *European journal of Personality*, 18(6), 463-482.
- Entwistle, N. (1988). *Motivational factors in students' approaches to learning*. In *Learning strategies and learning styles* (pp. 21-51). Springer, Boston, MA.
- Ercan, H. (2019). Ergenlerde yaşam doyumunun demografik değişkenler, ebeveyn tutumları ve kişilik özellikleri açısından incelenmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19 (2), 501-516.
- Feger, B. (1988). Die Beratungsstelle für Hochbegabtenprobleme in Hamburg. Besondere Begabungen in der normalen Schule-Forschung, *Beratung, pädagogischer Auftrag*, 109-123
- Fonseca, C. (2021). *Emotional intensity in gifted students: Helping kids cope with explosive feelings*. Routledge.
- Ford, D. Y., Harris, J. J., Tyson, C. A., & Trotman, M. F. (2002). Beyond deficit thinking: Providing access for gifted African American students. *Roeper Review*, 24(2), 52-58.
- Fujita, F., & Diener, E. (2005). Life satisfaction set point: Stability and change. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 158-164.
- Goldberg, L. R. (1990). An alternative" description of personality": the big-five factor structure. *Journal Of Personality And Social Psychology*, 59(6), 1216.
- Goldberg, L. R. (2013). An alternative "description of personality": the big-five factor structure. *personality and personality disorders: The Science of Mental Health*, 7, 34.
- Gubbins, E. J., Siegle, D., Ottone-Cross, K., McCoach, D. B., Langley, S. D., Callahan, C. M., ... & Caughey, M. (2021). Identifying and serving gifted and talented students: Are identification and services connected?. *Gifted Child Quarterly*, 65(2), 115-131.
- Hallahan, D. P., & Kaufmann, J. M. (1991). *Exceptional children: introduction to special education*. Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
- Hampson, D. (2006). *Personality traits in gifted children from promotion programs*. University of Zurich.
- Havighurst, R. J. (1961). *Successful aging*. *The Gerontologist*, 1, 8-13.
- Hollaender, A., & Hebborn-Brass, U. (1989). Beziehungen zwischen Intelligenz und pathogenese unterschiedlicher psychischer störungen im Kindesalter. *Zeitschrift für Kinder- und Jugendpsychiatrie*, 17(2), 63-69.
- Jenaabadi, H., Marziyeh, A., & Dadkan, A. M. (2015). Comparing Emotional Creativity and Social Adjustment of Gifted and Normal Students. *Advances in Applied Sociology*, 5, 111-118.
- Jensen, A. R. (1980). *Bias in mental testing*. The Free Press.
- Jensen, A.R. (1985). The nature of the black-white difference on various psychometric tests: Spearman's hypothesis. *Behavioral & Brain Sciences*, 8, 193-219.
- Judge, T. A., Colbert, A. E., Ilies, R. (2004). Intelligence and leadership. A quantitative review and test of theoretical propositions. *Journal of Applied Psychology*, 89(3), 542-552.
- Judge, T. A., Higgins, C. A., Thoresen, C. J., & Barrick, M. R. (1999). The Big Five personality traits, general mental ability, and career success across the life span. *Personnel Psychology*, 52, 621-652.
- Jurišević, M., Žeraka, U. (2019). Attitudes Towards Gifted Students and Their Education in the Slovenian Context. *Psychology in Russia: State of the Art Volume 12*, Issue 4.
- Kapteyn, A., Smith, J. P., & Van Soest, A. (2010). Life satisfaction. *International differences in well-being*, 70-104.
- Karaman, N. G., Dogan, T., & Coban, A. E. (2010). A study to adapt the big five inventory to Turkish. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 2357-2359.
- Katanani, H.J.K. (2020). Life satisfaction for gifted adults: Its relation to gender, age, religiosity, and income. *Journal for the Education of Gifted Young Scientists*, 8(4), 1631-1644. DOI: <http://dx.doi.org/10.17478/jegys.840243>.
- Koçak, R. & İçmenoğlu, E. (2012). Emotional intelligence and creativity as predictors of life satisfaction among gifted

- students. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 73-85.
- Kornadt, H.J. (1988). *Hochbegabte in der nonnalen Schule Förderung nötig oder überflüssig (Gifted children in the nonnal school Special training, necessary or superfluous?)*. In H. Bartenwerfer (Ed.), *Besonden! Begabungen in der normalen Schule* Forschung, Berutung, pädagogischer Auftrag (pp. 131). Gesellschaft zur Förderung Pädagogischer Forschung GPF.
- Kyalo PM & Chumba RJ. (2011). Selected Factors Influencing Social and Academic Adjustment of Undergraduate Students of Egerton University; Njoro Campus. *International Journal of Business and Social Science*. 2(18): 274-90.
- Lawton, M. P., & Nahemow, L. (1973). *Ecology and the aging process*. In C. Eisdorfer, & M. P. Lawton (Eds.), *The psychology of adult development and aging* (pp. 619-674). Washington, DC, US: American Psychological Association.
- Lehman, E. B., & Erdwins, C. J. (2004). The social and emotional adjustment of young. *Intellectually Gifted Children*.
- Levin, S. L. (1996). *A social psychological approach to understanding intergroup attitudes in the United States and Israel*. (Unpublished doctoral dissertation). Department of Psychology, UCLA.
- Limont, W., Dreszer-Drogorób, J., Bedyńska, S., Śliwińska, K., & Jastrzebska, D. (2014). "Old wine in new bottles"? Relationships between overexcitabilities, the Big Five personality traits and giftedness in adolescents. *Personality and Individual Differences*, 69, 199–204. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.06.003>
- López, V., & Sotillo, M. (2009). Giftedness and social adjustment: Evidence supporting the resilience approach in Spanish-speaking children and adolescents. *High Ability Studies*, 20(1), 39-53.
- Lubinski, D., Benbow, C. P., Webb, R. M., Bleske-Rechek, A. (2006). Tracking exceptional human capital over two decades. *Psychol. Sci.* 17, 194–199. doi: 10.1111/j.1467-9280.2006.01685.x
- Lubinski, D., Benbow, C. P., & Kell, H. J. (2014). Life paths and accomplishments of mathematically precocious males and females four decades later. *Psychological Science*, 25(12), 2217-2232.
- Lucas, R. E. (2007). Adaptation and the set-point model of subjective well-being: Does happiness change after major life events?. *Current Directions in Psychological Science*, 16, 75-79.
- Lucas, R. E., Clark, A. E., Georgellis, Y., & Diener, E. (2003). Reexamining adaptation and the set point model of happiness: Reactions to changes in marital status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84, 527-539.
- Lüdtke, O., Roberts, B. W., Trautwein, U., & Nagy, G. (2011). A random walk down university avenue: Life paths, life events, and personality trait change at the transition to university life. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101, 620-637.
- Luhmann, M., & Eid, M. (2009). Does it really feel the same? Changes in life satisfaction following repeated life events. *Journal of Personality and Social Psychology*, 97, 363- 381.
- Luhmann, M., Schimmack, U., & Eid, M. (2011). Stability and variability in the relationship between subjective well-being and income. *Journal of Research in Personality*, 45, 186-197.
- Mammadov, S., Cross, T.L., Ward, T.J. (2018). The big five personality predictors of academic achievement in gifted students: mediation by self-regulatory efficacy and academic motivation. *High Ability Studies*. DOI: 10.1080/13598139.2018.1489222
- Margolis, R., & Myrskylä, M. (2011). A global perspective on happiness and fertility. *Population and Development Review*, 37, 29-56.
- McCrae, R. R., & Costa P. T., Jr. (1999). *A Five-Factor theory of personality*. In L. A. Pervin & O. P. John (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research (2nd ed., pp. 139–153)*. New York: Guilford Press.
- McCrae, R. R., Costa, P. T., Jr., Terracciano, A., Parker, W. D., Mills, C. J., De Fruyt, F., & Mervielde, I. (2002). Personality trait development from age 12 to age 18: Longitudinal, cross-sectional and cross-cultural analyses. *Journal of Personality and Social Psychology*, 83(6), 1456–1468. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.83.6.1456>
- Nam, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumu: beş faktör kişilik özellikleri, bilinçli farkındalık ve yılmağın rolü*. Yüksek Lisans Tezi . Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Mersin.
- Nicol, A. A., & De France, K. (2016). The Big Five's relation with the facets of right-wing authoritarianism and social dominance orientation. *Personality and Individual Differences*, 98, 320-323.
- Oden, M. H. (1968). *The fulfillment of promise: 40 year follow up of the Terman gifted group* (Vol. 77). Stanford University Press.
- Office of Educational Research and Improvement, U.S. Department of Education. (1993). *National excellence: a case for developing america's talent*. Washington, DC:U.S. Government Printing Office.
- Oğurlu, Ü. (2010). Üstün zekâlı ve yeteneklilerde sosyal uyum ve arkadaşlık ilişkileri: literatür taraması. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Cilt:03 No:39 Sf: 90-99*
- Oishi, S., Schimmack, U., & Diener, E. (2001). Pleasures and subjective well-being. *European Journal of Personality*, 15, 153-167.
- Oishi, S., Diener, E., Suh, E., & Lucas, R. E. (1999). Value as amoderator in subjective well-being. *Journal of Personality*, 67, 157-184.
- Öğretici, A. E. (2017). *Bir grup üstün zekâlı çocuğun sosyal uyum durumlarının incelenmesi* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Park, G., Lubinski, D., & Benbow, C. P. (2007). Contrasting intellectual patterns predict creativity in the arts and sciences: Tracking intellectually precocious youth over 25 years. *Psychological Science*, 18(11), 948-952.
- Peperkorn, C., Wegner, C. (2020). The big-five-personality and academic self-concept in gifted and non-gifted students: a systematic review of literature. *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 6(4), 649-667.
- Peperkorn, C., Wegner, C. (2021). Examining personality differences between scientifically gifted and nongifted students: indications for gifted education and teacher trainings. *International Journal Of Research In Education And Science (IJRES)*. 7(4), 1245- 1262. <https://doi.org/10.46328/ijres.2420>
- Perry, R., & Sibley, C. G. (2012). Big-Five personality prospectively predicts social dominance orientation and right-wing authoritarianism. *Personality and Individual Differences*, 52(1), 3-8.
- Persson, R.S. (2020). Extreme intellectual ability and the dynamics of social inclusion. *International Journal for Talent Development and Creativity – 8(1)*.
- Petrova, S. (2020). Social-psychological adaptation of academic gifted adolescents with various degrees of Internet

- addiction. *European Proceedings of Social and Behavioural Sciences*, 94.
- Popper, K. R. (1959). The propensity interpretation of probability. *The British Journal For The Philosophy Of Science*, 10(37), 25-42.
- Pratto, F., & Choudhury, P. (1998). *A group status analysis of in-group identification and support for group inequality: Ethnicity, sex, and sexual orientation*. (Unpublished manuscript). University of Connecticut.
- Pratto, F., Sidanius, J., Stallworth, L. M., & Malle, B. F. (1994). Social dominance orientation: A personality variable predicting social and political attitudes. *Journal of Personality and Social Psychology*, 67, 741-763.
- Proctor, C., Linley, P. A., Maltby, J., & Port, G. (2017). *Life satisfaction*. *Encyclopedia of adolescence*, 2(1), s2165-2176.
- Punch, K. F. (2013). *Introduction to social research: Quantitative and qualitative approaches*. Sage.
- Punch, M. (2009). *Police corruption: Deviance, accountability and reform in policing*. Routledge.
- Renzulli, J.S. & Delcount, M.A.B. (1986). 'The legacy and logic of resarch on identification of gifted gifted persons'. *Gifted Child Quaterly*, 30, 20-23.
- Roberts, B. W., & DelVecchio, W. F. (2000). The rank-order consistency of personality traits from childhood to old age: A quantitative review of longitudinal studies. *Psychological Bulletin*, 126, 3-25.
- Roberts, B. W., & Jackson, J. J. (2008). Sociogenomic personality psychology. *Journal of Personality*, 76, 1523-1544.
- Roberts, B. W., & Mroczek, D. (2008). Personality trait change in adulthood. *Current Directions in Psychological Science*, 17, 31-35.
- Roberts, B. W., Walton, K. E., & Viechtbauer, W. (2006). Patterns of mean-level change in personality traits across the life course: A meta-analysis of longitudinal studies. *Psychological Bulletin*, 132, 1-25.
- Roberts, B. W., Wood, D., & Caspi, A. (2008). *The development of personality traits in adulthood*. In O. P. John, R. W. Robins, & L. A. Pervin (Eds.), *Handbook of personality: Theory and research* (3rd ed., pp. 375-398). New York: Guilford.
- Rost, D. H., & Czeschlik, T. (1994). The psycho-social adjustment of gifted children in middle-childhood. *European Journal of Psychology of Education*, 9(1), 15-25.
- Sam DL. (2001). Satisfaction with Life among International Students: An Exploratory Study. *Social Indicators Research*. 53(3): 315-37.
- Sayler, M. F., Brookshire, W. K. (1993). Social, emotional, and behavioral adjustment of accelerated students, students in gifted classes, and regular students in eighth grade. *Gifted Child Quarterly*, 37(4), 150-154.
- Schimmack, U., Bockenholt, U., & Reisenzein, R. (2002). Response styles in affect ratings: Making a mountain out of a molehill. *Journal of Personality Assessment*, 78, 461-483.
- Schimmack, U., Diener, E., & Oishi, S. (2002). Life satisfaction is a momentary judgment and a stable personality characteristic: The use of chronically accessible and stable sources. *Journal of Personality*, 70, 345-385.
- Schimmack, U., Oishi, S., Furr, R. M., & Funder, D. C. (2004). Personality and life satisfaction: A facet-level analysis. *Personality And Social Psychology Bulletin*, 30(8), 1062-1075.
- Schimmack, U., Radhakrishnan, P., Oishi, S., Dzokoto, V., & Ahadi, S. (2002). Culture, personality, and subjective well-being: Integrating process models of life satisfaction. *Journal of Personality and Social Psychology*, 82, 1313-1329.
- Schmitt, D. P., Allik, J., McCrae, R. R. ve Benet-Martinez, V. (2007). The geographic distribution of big fi ve personality traits: Patterns and profi les of human self-description across 56 nations. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 38 (2), 173-212.
- Shaunessy, E., Suldo, S. M., Hardesty, R. B., Shaffer, E. J. (2006). School functioning and psychological well-being of international baccalaureate and general education students. A preliminary examination. *J. Second. Gift. Educ.* 17, 76-89
- Sibley, C. G., & Duckitt, J. (2008). Personality and prejudice: A meta-analysis and theoretical review. *Personality and Social Psychology Review*, 12, 248-279.
- Sibley, C. G., & Duckitt, J. (2010a). The ideological legitimation of the status quo: Longitudinal tests of a social dominance model. *Political Psychology*, 31, 109-137.
- Sidanius, J., & Pratto, F. (1999). *Social dominance: An intergroup theory of social hierarchy and oppression*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sidanius, J., Pratto, F, Martin, M., & Stallworth, L. M. (1991). Consensual racism and career track: Some implications of social dominance theory. *Political Psychology*, 12, 691-720.
- Silverman, L. K. (1983). *Issues in affective development of the gifted*. In J. van ThsselBarka (Ed.), *A practical guide to counseling the gifted in a school setting* (pp. 621). Reston, VA: ERIC Clearinghouse on Handicapped, & Gifted Children.
- Smith, C. L., Spinrad, T. L., Eisenberg, N., Gaertner, B. M., Popp, T. K., & Maxon, E. (2007). *Maternal personality: Longitudinal associations to parenting behavior and maternal emotional expressions toward toddlers*. *Parenting: Science and Practice*, 7, 305-329.
- Soto, C. J., John, O. P., Gosling, S. D., & Potter, J. (2011). Age differences in personality traits from 10 to 65: Big Five domains and facets in a large cross-sectional sample. *Journal of Personality and Social Psychology*, 100, 330-348.
- Specht, J., Egloff, B., Schmukle, S. C. (2013). *Examining mechanisms of personality maturation: The impact of life satisfaction on the development of Big Five personality traits, SOEP papers on Multidisciplinary Panel Data Research*, No. 455, Deutsches Institut für Wirtschaftsforschung (DIW), Berlin
- Specht, J., Egloff, B., & Schmukle, S. C. (2011). Stability and change of personality across the life course: The impact of age and major life events on mean-level and rank-order stability of the Big Five. *Journal of Personality and Social Psychology*, 101, 862-882.
- Terman, L. M., & Oden, M. H. (1947). *The gifted child grows up: Twenty-five years' follow-up of a superior group*.
- Terziev, V. (2014). *Opportunities to increase effectiveness of social adaptation of servicemen discharged of military services*.
- Ulu, I. P., & Tezer, E. (2010). Adaptive and maladaptive perfectionism, adult attachment, and big five personality traits. *The Journal of Psychology*, 144(4), 327-340.
- Van Aken, M. A., Denissen, J. J., Branje, S. J., Dubas, J. S., & Goossens, L. (2006). Midlife concerns and short-term personality change in middle adulthood. *European Journal of Personality*, 20(6), 497-513.
- Veenhoven, R. (1996). *The study of life-satisfaction*.
- Wirthwein, L., Bergold, S., Preckel, F., & Steinmayr, R. (2019). Personality and school functioning of intellectually gifted and nongifted adolescents: Self-perceptions and parents' assessments. *Learning And Individual Differences*, 73, 16-29. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2019.04.003>

- Wirthwein, L., & Rost, D. H. (2011). Giftedness and subjective wellbeing: a study with adults. *Learn. Individual Diff.* 21, 182–186. doi: 10.1016/j.lindif.2011.01.001
- Yusoff YM. (2012). Self-Efficacy, Perceived Social Support, and Psychological Adjustment in International Undergraduate Students in a Public Higher Education Institution in Malaysia. *Journal of Studies in International Education.* 16(4): 353-71.
- Zeidner, M., Shani-Zinovich, I. (2011). Do academically gifted and nongifted students differ on the Big-Five and adaptive status? Some recent data and conclusions. *Personality and Individual Differences,* 51(5), 566–570. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.05.007>.
- Gündoğdu, K., & Ozan, C. (2013). Bilgisayar destekli öğretim. B. Oral (Ed.), *Öğrenme öğretme kuram ve yaklaşımları içinde* (2. baskı, ss. 385-410). Pegem Akademi.